

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΛΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Δ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

ΘΕΟΠΡΕΠΩΣ τῷ ὄντι ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς διὰ τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης παραβολῆς ἐξωμοίωσε τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα τῷ σπόρῳ, ὃν σπείρει ὁ γεωργός. Βλέπε δὲ τὰς ὁμοιότητας τοῦ σπόρου καὶ τοῦ λόγου· ὁ γεωργός, ἀνοίγων τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ρίπτει τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν· ὁ ἱεροκήρυξ, ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐκφέρει τὸν λόγον εἰς τὰς τῶν ἀκροατῶν ἀκοάς· ὁ σπόρος γίνεται ἄκαρπος ἢ κάρπιμος κατὰ ἀναλογίαν τῆς ποιότητος τῆς γῆς, ἐν ἣ σπείρεται· ὁ λόγος γίνεται ἀργός ἢ ἐνεργός κατὰ ἀναλογίαν τῆς διαθέσεως τοῦ διδασκομένου ἀνθρώπου· ὁ σπόρος, εἰς μὲν τὴν ὁδὸν πεσών, ἀπολείπεται κατὰ κράτος, εἰς δὲ τὴν πετρώδη γῆν, παρρησιάζει μὲν τὸ φυτὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο μετ' ὀλίγον ξηραίνεται, εἰς δὲ τὴν ἀκανθοφόρον γῆν, βλαστάνει, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἀκανθῶν πνίγεται, εἰς μόνην δὲ τὴν ἀγαθὴν γῆν σπαρείς, πολὺν καρποφορεῖ τὸν καρπὸν· ὁ λόγος τοῦ θεοῦ διδασκόμενος, ἀπὸ μὲν τῶν μὴ προσεχόντων μηδὲ κατανοούντων διασκεδάζεται· καὶ διαφθείρεται παντελῶς, εἰς δὲ τοὺς μὴ ἔχοντας μηδὲ ρανίδα καλῆς διαθέσεως ἐνεργεῖ πρὸς τὸ ἀγαθόν, ἀλλ' οὐ τελεσφορεῖ,

τοὺς δὲ πολυμερίμους καὶ φιληδόνους κινεῖ πρὸς τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' ἡ κίνησις αὐτοῦ μένει ἄπρακτος· εἰς μόνους δὲ τοὺς καλοδιαθέτους καρποφορεῖ πλουσίως τοὺς τῆς εὐσεβείας καρποὺς καὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁ καρπὸς τοῦ σπόρου τρέφει τὸ σῶμα· ὁ καρπὸς τοῦ λόγου σώζει τὴν ψυχὴν. Ἀκούσατε, εὐλογημένοι χριστιανοί, περὶ τούτου αὐτὰ τὰ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ψυχοσωτήρια λόγια.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό.

Διὰ τί ἄρα γε ὁ Κύριος ἐφάνερωσε μὲν τί σημαίνουσι τῆς παραβολῆς ταύτης τὰ λόγια, ἐσιώπησε δὲ τὸ τίς ἐστὶν ὁ σπορευς καὶ γεωργός τοῦ λόγου; Ἐπειδὴ πρῶτος γεωργός τοῦ σπόρου, ἦγον πρῶτος κήρυξ καὶ διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, ἐστὶν αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ὁ καὶ τῆς παραβολῆς ταύτης ποιη-

τῆς, διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ εἴπῃ, Ἐγὼ ἐξῆλθον τοῦ σπείραι τὸν ἐμὸν σπόρον, καὶ οὕτω φανῆ φιλόδοξος, καὶ ἀφορμὴν παράσχη κατηγορίας εἰς τοὺς ἀφορμὴν ζητοῦντας φαρισαίους καὶ γραμματεῖς, ἐσχημάτισεν εἰς τρίτον πρόσωπον ἀνώνυμον τὸν λόγον, εἰπὼν « Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ ». Αὐτὸς δὲ ἐστίν, ὅστις τοὺς πατρικούς κόλπους μὴ καταλιπὼν, ὡς θεός, ἐξῆλθεν εἰς τὴν γῆν, ἄνθρωπος γενόμενος δι' ἡμᾶς, καὶ κηρύξας ὑμῖν τῆς σωτηρίας τὰ μαθήματα. Οὕτω δὲ σχηματίσας τὸν παραβολικὸν λόγον, ἐφάνέρωσε κήρυκα τοῦ εὐαγγελίου οὐ μόνον ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς θεηγόρους ἀποστόλους, καὶ τοὺς ἁγίους ἱεράρχας καὶ διδασκάλους, καὶ πάντα ἄλλον τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας κήρυκα. Σημείωσον δέ, ὅτι οὐκ εἶπεν ἐξῆλθεν ὁ γεωργός, ἀλλ' ἐξῆλθεν ὁ σπείρων, ἵνα διὰ τούτου φανερώσῃ, ὅτι καθὼς γεωργὸς ἀληθινὸς ἐστίν οὐχ ὅστις ἔχει μὲν σπόρον, ἀλλ' οὐ σπείρει, ἀλλ' ὅστις καὶ ἔχει σπόρον καὶ σπείρει, οὕτω καὶ διδάσκαλος ἀληθὴς ἐστίν οὐχὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει μὲν τὴν δύναμιν τοῦ διδάσκειν, ὅμως οὐ διδάσκει, ἀλλ' ὅστις ἔχων τῆς διδασκαλίας τὸ χάρισμα, πράγματι καὶ ἀληθείᾳ διδάσκει. Βλέπε δὲ πρῶτον ὅσα συμβαίνουσιν εἰς τὸν σπειρόμενον σπόρον, ἔπειτα ἀκούεις, ὅτι τὰ ὅμοια συμβαίνουσι καὶ εἰς τὸν διδασκόμενον λόγον. Ὅτε, λέγει, ὁ γεωργὸς ἐσπείρει τὸν σπόρον, ὁ μὲν, ἦγουν μέρος μὲν τοῦ σπόρου, ἔπεσεν εἰς τὴν ὁδόν· ὅθεν καὶ οἱ διερχόμενοι κατεπάτησαν, καὶ τὰ πετεινὰ δὲ τὰ εἰς τὸν ἀέρα πετόμενα κατέφαγον αὐτόν.

Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. Λουκ. 8.
6.

Ἄλλο δὲ τοῦ σπόρου μέρος ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ ἐβλάστησε, πλήν, ἐπειδὴ ἡ πέτρα οὐκ εἶχεν ὑγρασίαν, ἐξηράνθη. Μὴ νοήσης δὲ πέτραν γυμνὴν καὶ ξηράν, διότι ἐπάνω εἰς αὐτὴν οὐδόλως βλαστάνει ὁ σπόρος· ἀκουσον δέ, πῶς πλατύτερον τοῦτο περιγράφουσιν οἱ δύο ἄλλοι εὐαγγελισταί, ὁ Ματθαῖος δηλαδὴ καὶ ὁ Μάρκος· « Ἄλλα » δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πετρώδη, ὅπου οὐκ » εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε, » διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος ». Ὅπου ἡ γῆ ὀλίγη ἐστίν, καὶ βάθος οὐκ ἔχει, ἐκεῖ ἡ δύναμις τοῦ σπόρου, μὴ δυναμένη ἐνεργῆσαι πρὸς τὰ κάτω, καὶ αὐξῆσαι τὴν ρίζαν διὰ τὸ ἐμπόδιον τῶν πετρῶν, τῶν ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς, ἡ δύναμις τοῦ σπόρου οὐκ ἐνεργεῖ πρὸς τὰ κάτω οὐδὲ αὐξάνει τὴν ρίζαν, ἀλλὰ φέρεται ὅλη πρὸς τὰ ἄνω, καὶ χωρὶς ἀργοπορίας συνιστᾷ τὸ φυτόν· ὅθεν ὁ σπόρος ὁ εἰς τὴν πετρώδη γῆν πεσὼν βλαστάνει μὲν ταχέως, μὴ ἔχων δὲ ἀνάλογον ρίζαν, ἥτις ἐστὶ τοῦ φυτοῦ τὸ στόμα, μηδὲ εὐρίσκων ἰκμάδα εἰς τὴν ὑποκειμένην πέτραν, ἵνα ἐξ αὐτῆς τραφῆ, ὅταν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, καυματίζεται, λέγουσιν οἱ αὐτοὶ εὐαγγελισταί, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν, ἦγουν ἐπειδὴ οὐκ ἔχει τὴν ἀνάλογον ρίζαν, ξηραίνεται. Ματ. 13,
5.
Μάρκ. 4,
5.

Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αὐτῶν ἀπέπνιξαν αὐτό. Λουκ. 8,
7.

Ἄλλο δὲ μέρος σπόρου ἔπεσεν εἰς τὴν ἀκαν-
 θεφόρον γῆν, βλαστήσασαι δὲ αἱ ἀκανθαὶ ὁμοῦ
 σὺν τῷ φυτῷ τοῦ σπόρου, ἀπέπνιξαν αὐτό.
 Σημείωσαι δὲ τὸ « Συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ », ὅ-
 περ σημαίνει, ὅτι καθὼς ἐν τῇ ἀκανθῷ δε-
 γῇ βλαστάνει καὶ τὸ ἡμέρον φυτὸν καὶ αἱ
 ἄγριαι ἀκανθαὶ, πνίγουσι δὲ αἱ ἀκανθαὶ τὸ
 φυτόν, ἐὰν μὴ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι
 ἐκβληθῶσιν, οὕτω καὶ ἐν τῇ φύσει τοῦ
 ἀνθρώπου μετὰ τὴν προπατορικὴν ἁμαρ-
 τίαν βλαστάνουσι καὶ οἱ βλαστοὶ τῆς
 σωτηριώδους ἀρετῆς καὶ τὰ φυτὰ τῆς
 ψυχοβλαβοῦς ἁμαρτίας· ἐὰν δὲ μὴ ἐκριζωθῇ
 ἡ ἁμαρτία, ἀλλὰ συναυξήσῃ μετὰ τῆς
 ἀρετῆς, ἐξαφανίζει ἡ κακία τῆς ἀρετῆς τὰ
 βλαστήματα.

Λουκ. 8,
8.

Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν
 τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὸν ἐποίησε καρ-
 πὸν ἑκατονταπλασίονα.

Καὶ ἄλλο μέρος σπόρου ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
 γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἥγουν τὴν καρποφόρον
 τὴν περιέχουσαν καὶ ὑγρασίαν, καὶ ἔλαια,
 καὶ ἄλατα, κατ' ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖά εἰσι
 πρὸς διατροφήν καὶ αὐξήσιν τοῦ φυτοῦ καὶ
 πρὸς πλουσίαν καρποφορίαν· ἐν τῇ τοιαύτῃ
 δὲ γῇ οὐ μόνον ἐβλάστησεν ὁ σπόρος,
 ἀλλὰ καὶ ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλά-
 σιον. Κὰν δὲ τινες ἀμφιβάλλωσι περὶ τοῦ
 ὅτι εἰς κόκκος δύναται καρποφορῆσαι
 κόκκους ἑκατόν, τοῦτο ὁμῶς βέβαιόν ἐστιν
 οὐ μόνον διὰ τὰς μαρτυρίας τῶν φυσιολό-
 γων, οἵτινες ἱστοροῦσιν, ὅτι ἡ τῶν Συβα-
 ριτῶν γῆ, καὶ ὁ ἐν τῇ Ἀφρικῇ Βυζάκιος
 ἀγρός, καὶ οἱ ἐν Σικελίᾳ λεγόμενοι Λεόντιοι
 ἀγροί, ἐξόχως δὲ ἡ τῆς Αἰγύπτου γῆ ἀποδί-

Βαρών. πα-
 ρὶ Γεωργ.
 Πλιν. 2.
 18. κ. 10.
 περὶ σίτου.

δωσι καρπὸν ἐπέκεινα τοῦ ἑκατονταπλα-
 σίου· ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς
 θείας γραφῆς λεγούσης περὶ τῆς γῆς Γερά-
 ρων· « Ἔσπειρε δὲ Ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ » Γεν. 26,
12.
 » καὶ εὔρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατο-
 » στεύουσαν κριθήν ». Ἐὰν δὲ στοχασθῆς
 πόσας ἀρετὰς καρποφορεῖ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ,
 ὅταν πέσῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀγαθοῦ
 ἀνθρώπου, βλέπεις τὸ ἑκατονταπλάσιον
 τοῦ καρποῦ· διότι πολλάκις εἰς μόνος λό-
 γος μυρίας ἀρετὰς ἑκαρποφόρησε· μαρτυ-
 ροῦσι τοῦτο αἱ πολλαὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ
 Ματθαίου ἀρεταί, καρποὶ ἐνὸς λόγου τοῦ
 ἀκολουθεῖ μοι. Ταύτην δὲ τὴν παραβολὴν Ματ. 9,
9.
 ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,
 καὶ μὴ κατανοήσαντες τοῦ λόγου τὴν ἐν-
 νοίαν, ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξήγησιν.

Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ Λουκ. 8,
9.
 αὐτοῦ, λέγοντες· τίς εἴη ἡ παρα-
 βολὴ αὐτῆς; Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδο- 10.
 ται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασι-
 λείας τοῦ θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν
 παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέ-
 πωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.

Τὸ μὲν ἐρώτημα τῶν μαθητῶν σαφές
 καὶ εὐκατανόητον, ἡ δὲ ἀπόκρισις τοῦ δι-
 δασκάλου ἀσαφής, καὶ ἀπορίας πρόξενος.
 Ἄσαφής, ἐπειδὴ ἀκατάλληλος τῷ ἐρωτήμα-
 τι· οἱ μὲν μαθηταὶ ἐρωτῶσι, τίς ὁ σκοπὸς
 καὶ ἡ ἐννοία τῆς παραβολῆς, « Τίς εἴη ἡ πα-
 » ραβολὴ αὐτῆς; » ὁ δὲ διδάσκαλος ἀποκρί-
 νεται πρὸς αὐτούς, οὐχὶ ἐξηγῶν τῆς παρα-
 βολῆς τὸ νόημα, ἀλλὰ λέγων πρὸς αὐτούς·
 « Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια ». Ἄ-

πορίαν δὲ προξενεῖ τὸ ἵνα· διότι τὸ ἵνα, ἔκ-
 λαμβανόμενον κατὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν, ση-
 μαίνει, ὅτι ἐπίτηδες ἐλάλει ὁ Ἰησοῦς παρα-
 βολικῶς, ἵνα βλέποντες καὶ ἀκούοντες μὴ
 κατανοῶσι, καὶ ἐπομένως μὴδὲ πιστεύωσιν
 εἰς αὐτόν· τοῦτο δὲ πάντῃ ἀνάρμοστον,
 μᾶλλον δὲ ἐναντίον εἰς τὴν ἄπειρον αὐτοῦ
 εὐσπλαγχνίαν· ἀλλ' ἐὰν θεωρήσωμεν τὴν
 αὐτὴν περικοπὴν εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐ-
 αγγέλιον, καὶ ἡ ἀσάφεια σαφηνίζεται, καὶ ἡ
 ἀπορία παντελῶς λύεται. « Καὶ προσελθόν-
 » τες, λέγει ὁ ἱερός Ματθαῖος, οἱ μαθηταί,
 » εἶπον αὐτῷ· διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς
 » αὐτοῖς; » Ἐκ τούτου οὖν φανερόν ἐστιν,
 ὅτι δύο ἦσαν τὰ ἐρωτήματα τῶν μαθητῶν·
 τούτων δὲ τὸ πρῶτον, ἦγουν τὸ « διὰ τί
 » ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; » ἔγραψεν ὁ
 Ματθαῖος· τὸ δὲ δεύτερον τὸ σιωπηθὲν ὑπὸ
 τοῦ Ματθαίου, ἦγουν τὸ « Τίς εἶη ἡ πα-
 » ραβολὴ αὕτη », ἔγραψεν ὁ Λουκᾶς. Πρῶ-
 τον οὖν ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πρῶτον
 ζήτημα, εἰπὼν· λαλῶ ἐν παραβολαῖς, διότι
 εἰς ὑμᾶς, τοὺς εἰς ἐμὲ πιστεύσαντας, ἔδω-
 κεν ὁ θεὸς τὴν χάριν τῆς γνώσεως τῶν μυ-
 στηρίων, εἰς ἐκείνους δὲ τοὺς μὴ πιστεύ-
 σαντας οὐκ ἔδωκε τοιαύτην χάριν διὰ τὴν
 ἀπιστίαν αὐτῶν· « Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
 » αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυ-
 » στήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκεί-
 » νους δὲ οὐ δέδοται ». Λαλῶ, λέγει, ἐν πα-
 ραβολαῖς, διότι ἐκεῖνοι, βλέποντες τὰ θαύ-
 ματα διὰ τῶν αἰσθητῶν ὀμμάτων, οὐ βλέ-
 πουσιν αὐτὰ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς,
 καὶ ἀκούοντες διὰ τῶν σωματικῶν ὠτίων,
 καὶ αὐτὰ τὰ φανερώς καὶ ἄνευ παραβολῆς
 λεγόμενα οὐκ ἀκούουσι διὰ τῶν ψυχικῶν

Ματ. 13,
10.

αὐτ. 13,
11.

ἀκοῶν οὐδὲ κατανοοῦσιν αὐτὰ· διὰ τοῦτο
 ἐν παραβολαῖς λαλῶ πρὸς τοὺς λοιπούς,
 « Ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀκούον-
 » τες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν »· ἵνα
 οὖν μὴ κολάζωνται, ὡς μὴ θέλοντες κατα-
 νοῆσαι καὶ τὰ ἄνευ παραβολῆς λεγόμενα,
 διὰ τοῦτο λαλῶ ἐν παραβολαῖς. Ὁ πανεύ-
 φημος οὖν Ματθαῖος, φανερώσας τὸ πρῶτον
 ἐρώτημα τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ
 εἰπὼν τὸ « Ὅτι ὑμῖν δέδοται », ἐσαφῆνισε
 τὴν ἀσάφειαν· γράψας δὲ τὸ ὅτι ἀντὶ τοῦ
 ἵνα « Ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν », ἔ-
 λυσε τὴν ἀπορίαν. Τοιουτοτρόπως δὲ ἄ-
 παντήσας ὁ Κύριος εἰς τὸ πρῶτον ἐρώτημα,
 ἦγουν εἰς τὸ διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖ,
 ἀποκρίνεται ἔπειτα καὶ εἰς τὸ δεύτερον,
 ἦγουν εἰς τὸ Τίς εἶη ἡ παραβολὴ αὕτη, ἐξη-
 γῶν τῆς παραβολῆς τὸ νόημα.

αὐτῶν.
13.

Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολὴ ὁ
 σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ· οἱ
 δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες·
 εἴτα ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ αἶρει
 τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν,
 ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν.

Λουκ. 8,
11. 12.

« Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολὴ », ἦγουν
 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξήγησις τῆς παραβολῆς·
 ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ· ὁδὸς
 δὲ οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὄντες ἄνθρωποι καὶ
 ἀκούοντες· πετεινὰ δὲ τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἐναέ-
 ρια τῆς πονηρίας πνεύματα, τουτέστιν ὁ
 διάβολος. Ἀλλὰ τίνες εἰσὶν οἱ ἐν τῇ ὁδῷ
 ἀκούοντες τὸν λόγον; Οὗτοί εἰσιν οἱ ἄνευ-
 λαβεῖς ἄνθρωποι, οἱ μὴ προσέχοντες, καὶ
 ἐπομένως μὴδὲ κατανοοῦντες τὰ λεγόμενα·
 ἐπιβεβαιοῖ τοῦτο ὁ θεηγόρος Ματθαῖος, λέ-

Ματ. 13, 19. γων· « Παντός ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς » βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος », ἤγουν μὴ καταλαμβάνοντος αὐτόν, « ἔρχεται ὁ πονηρός, καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ » καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν » ὁδὸν σπαρεῖς ». Πρὸς τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους διὰ τὴν ἀνευλάβειαν καὶ ἀπροσεξίαν αὐτῶν τολμᾷ καὶ ἔρχεται ὁ διάβολος, « καὶ αἶρει ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν », ἤγουν διασκεδάζει καὶ ἐξαλείφει ἀπὸ τῆς μνήμης αὐτῶν τὸν λόγον, ὃν ἤκουσαν καὶ οὐ κατενόησαν, ἵνα μὴ μνημονεύοντες αὐτοῦ κατανοήσωσιν αὐτόν, κατανοήσαντες δὲ πιεσέωσι, καὶ πιστεύσαντες σωθῶσιν.

Λουκ. 8, 13. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας, οἵ, ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.

Πέτρα εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, οἳ τινες, ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, δέχονται αὐτόν μετὰ χαρᾶς· ἀλλὰ, καθὼς ὁ σπόρος ὁ πεσὼν ἐπὶ τὴν πετρώδη γῆν βλαστάνει μὲν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ἐρρίζωσε διὰ τὴν ἀνυδρίαν καὶ σκληρότητα τῆς πέτρας, ξηραίνεται, οὕτω καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλαστάνει μὲν εἰς αὐτοὺς τὸν βλαστὸν τῆς πίστεως, πιστεύουσι δηλαδὴ οἱ τοιοῦτοι, ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ῥαθυμίαν αὐτῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐκ ἐρρίζωσε οὐδὲ ἐστηρίχθη εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, διὰ τοῦτο εἰς καιρὸν μὲν εἰρήνης καὶ ἡσυχίας παντός πειρασμοῦ διαμένουσι πιστοί, ἐν καιρῷ δὲ πειρασμοῦ, ἤγουν, ὅταν συμβῇ διωγμός ἢ ἄλλη τις κινδυνώδης καὶ

θλιβερὰ περίστασις, τότε ἀθετοῦσι τὴν πίστιν. Τοῦτο συνέβη μὲν εἰς τοὺς παλαιούς καιρούς, συμβαίνει δὲ καὶ εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ἡμέρας· τινὲς δηλαδὴ τῶν πιστῶν ἢ διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων, ἢ διὰ φιλοζωίαν, ἢ διὰ φιλοχρηματίαν, ἢ διὰ φιληδονίαν, ἢ διὰ φιλοδοξίαν ἠρνήθησαν τότε, καὶ ἄχρι τῆς σήμερον τινες ἀρνοῦνται οἱ τρισάθλιοι τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως.

Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὼν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.

Ὁ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσὼν σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ὃν ἀκούουσιν οἱ πολυμέριμοι καὶ φιλόπλουτοι καὶ φιλήδονοι· τούτου δὲ τοῦ λόγου τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν θανατοῦσιν αἱ κοσμικαὶ μέριμναι, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ ἡ ἡδονὴ τῆς σαρκός, καθὼς πνίγουσιν αἱ ἀκάνθαι τὸν τοῦ σπόρου βλαστόν. « Καὶ ἡ μέριμνα, » λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, τοῦ αἰῶνος » τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμ- » πνίγει τὸν λόγον, καὶ ἀκαρπος γίνεται ». Ἐκ τούτων δὲ φανερόν ἐστιν, ὅτι οὐ πᾶσα μέριμνα, ἀλλ' ἡ μέριμνα τῶν κοσμικῶν ματαιοτήτων οὐχ ὁ πλοῦτος, ἀλλ' ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, οὐχ ἡ ἡδονὴ ἢ πνευματικὴ καὶ ἁγία, ἢ θυγάτηρ τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἡ ἡδονὴ ἢ σαρκικὴ καὶ παμβέβηλος, ἢ μήτηρ τῆς ἀμαρτίας, βλάπτει τὴν τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴν.

Λουκ. 8, 14.

Ματ. 13, 22.

Λουκ. 8,
15.

Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῆ, οὗτοί εἰ-
σιν, οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀ-
γαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον, κατέ-
χουσι καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπο-
μονῇ.

Ἴδου ποία ἐστὶν ἡ καρποφόρος γῆ· ἐκεῖνοί
εἰσιν, οἵτινες ἔχοντες καρδίαν καλὴν καὶ
ἀγαθὴν, ἤγουν ἀγαθωτάτην, ἀκούσαντες
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, κατέχουσιν αὐτόν,
τουτέστι μνημονεύουσι καὶ μελετῶσιν αὐ-
τόν διὰ παντός· καὶ δὲ ὅποιοσδήποτε πει-
ρασμὸς συμβῆῖ εἰς αὐτούς, μετὰ καρτερίας

καὶ ὑπομονῆς καρποφοροῦσι τῆς ἀρετῆς·
τοὺς καρπούς.

Ταῦτα λέγων, ἐφώνει ὁ ἔχων ἄκου-
ῶτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Λουκ. 8,
8.

Πάντες μὲν ἔχομεν ὠτία σωματικά, οὐ
πάντες δὲ ψυχικά· καὶ διὰ μὲν τῶν σωμα-
τικῶν ἀκούομεν καθὼς καὶ τὰ ἄλογα ζῶα,
διὰ δὲ τῶν ψυχικῶν κατακοῦμεν ὡς λογι-
κοί, καὶ διακρίνομεν τὰ λεγόμενα. Περὶ
τῶν ψυχικῶν δὲ ὠτίων ἐνταῦθα λαλεῖ ὁ
θεάνθρωπος, δι' ὧν ὁ ἀκούων καὶ ἀκούει,
καὶ κατανοεῖ, καὶ σώζεται.

